

ECHA-18-B-02-LV

Kas ir UFI un kā tas ietekmē produktu marķēšanu

Pamatinformācija uzņēmumiem, kas laiž EEZ¹ tirgū bīstamus maisījumus

No 2020. gada uz produktu etiķetēm būs redzams jauns marķējuma elements – 16 rakstzīmju kods, ko sauc par individuālo maisījuma identifikatoru (*Unique Formula Identifier* – UFI). Līdz 2025. gadam būs obligāti jānorāda UFI uz visu to produktu etiķetēm, kas klasificēti kā veselībai bīstami vai fizikāli bīstami. Importētājiem un pakārtotajiem lietotājiem, kuri laiž tirgū šādus produktus, būs jāsniedz toksikoloģijas centriem konkrēta informācija par produktu, tostarp UFI. Rīki un atbalsts UFI ģenerēšanai ir pieejami *ECHA* toksikoloģijas centru tīmekļa vietnē.

¹ Eiropas Ekonomikas zona — 28 Eiropas Savienības dalībvalstis un Islande, Lihtenšteina un Norvēģija.

KAS IR UFI?

Individuālais maisījuma identifikators, kura akronīms ir UFI, ir 16 rakstzīmju burtciparu kods, kas būs jānorāda uz to jūsu produktu etiķetēm, kuri satur bīstamus maisījumus.

Papildus UFI jums būs jāsniedz toksikoloģijas centriem arī cita informācija par savu maisījumu un ar to saistītajiem produktiem, piemēram, ziņas par sastāvu, komercnosaukumu, krāsu, iepakojumu un produkta kategoriju, kā arī toksikoloģiskā informācija. UFI mērķis ir izveidot nepārprotamu saikni starp jūsu sniegto informāciju un produktu, ko laižat tirgū.

UFI piešķiršanas nosacījums ir tāds, ka visiem produktiem, kas marķēti un paziņoti ar to pašu UFI, ir jābūt vienādam maisījuma sastāvam.

KĀ IZMANTOS UFI?

UFI un pārējo jūsu sniegto informāciju lielākoties izmantos toksikoloģijas centri ārkārtas izsaukumu gadījumā. Piemēram, toksikoloģijas centra operators papildus komercnosaukumam var tieši nolasīt UFI no produkta etiķetes, lai precīzi identificētu produktu, ar kuru saistīts negadījums.

KAS JĀDARA, LAI IZVEIDOTU UFI?

Lai izveidotu jūsu maisījuma UFI, jums ir vajadzīgs jūsu uzņēmuma **PVN numurs** (vai atsevišķos gadījumos "uzņēmuma atslēga") un īpašais maisījuma **sastāva numurs**. Pēc abu numuru ievadīšanas **ECHA** tiešsaistes rīkā "**UFI ģenerators**" tiek izveidots UFI kods. PVN numurs ir viens no pamatelementiem, lai nodrošinātu, ka jūsu UFI ir unikāls un nepārklājas ar UFI, ko ģenerējuši citi uzņēmumi.

Jūsu uzņēmums droši vien jau izmanto iekšējos maisījumu sastāvu kodus. Ja tie ir tikai ciparu kodi (no 0 līdz 268 435 255), tos var tieši ievadīt UFI ģeneratorā. Citos gadījumos, piemēram, ja tie ir burtciparu kodi vai satur citas rakstzīmes, jums vispirms būs jāpiešķir maisījumiem jauni sastāva numuri, kas atbilst vajadzīgajam formātam. Svarīgi neizmantojot to

pašu sastāva numuru kopā ar to pašu PVN numuru, ja maisījumu sastāvi atšķiras.

UFI ģenerators un lietotāja rokasgrāmata ir pieejami **ECHA** toksikoloģijas centru vietnē ES 23 valodās. Ja jūsu pārziņā ir liels produktu portfelis, varbūt jūs vēlaties izstrādāt uzņēmuma IT sistēmā savu ģeneratoru efektīvākai UFI ģenerēšanai vairumā. Tādā gadījumā jums ir jāizmanto UFI izstrādātāja rokasgrāmata.

VAI AR UFI SAGLABĀ JŪSU KOMERCINFORMĀCIJAS KONFIDENCIALITĀTI?

Ar UFI saglabā arī jūsu konfidencialās komercinformācijas integritāti. Piemēram, no UFI nav iespējams dekodēt informāciju par maisījuma sastāvu. Tikai toksikoloģijas centri zinās, kurš maisījuma sastāvs atbilst norādītajam UFI. Tādā veidā UFI aizsargā jūsu konfidencialo komercinformāciju.

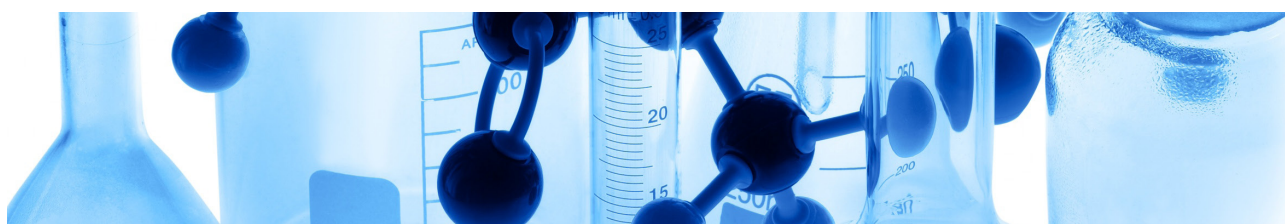
KĀ PIEGĀDES ĶĒDĒ IZMANTO UFI MAISĪJUMA MAISĪJUMAM?

Tirgū laists maisījums bieži sastāv no maisījuma maisījumā, t. i., tas ir izgatavots, sajaucot divus vai vairākus maisījumus atbilstoši sintezētāja specifikācijām. Ņemot vērā, ka no UFI nav iespējams dekodēt konfidencialu informāciju par maisījuma sastāvu, piegādes ķēdē var droši izmantot UFI. Jūs varat saņemt UFI no sava augšupējā piegādātāja vai darīt zināmu UFI savam pakārtotajam sintezētājam, nevis atklāt pilnu sastāvu. Tomēr pirms UFI nomaīņas piegādes ķēdē tam jābūt paziņotam toksikoloģijas centriem.

KAD IR VAJADZĪGS JAUNS UFI KODS?

Kamēr nemainās maisījuma sastāvs, arī UFI kods var palikt nemainīgs, pat ja ar produktu ir notikušas citas izmaiņas (piemēram, tam ir jauns iepakojums vai jauns komercnosaukums).

Jauns UFI ir jāģenerē un jāuzdrukā uz etiķetes vai jāpiestiprina pie tās, ja mainās maisījuma sastāvs, piemēram, tiek pievienota, izņemta vai aizstāta kāda sastāvdaļa vai sastāvdaļu koncentrāciju izmaiņas pārsniedz atļauto svārstību diapazonu. Tas nozīmē,

ka jums būs jāuzrauga izmaiņas maisījuma sastāvā un vajadzības gadījumā jāģenerē jauns UFI, jāinformē toksikoloģijas centri un jāpārmarķē produkti.

VAI VAR IZMANTOT VIENU UFI VAIRĀKIEM PRODUKTIEM VAI VAIRĀKUS UFI VIENAM PRODUKTAM?

Kamēr maisījuma sastāvs produktā nemainās, jūs varat izmantot to pašu UFI gan uz savu produktu etiķetēm visās EEZ valstīs, gan uz produktu etiķetēm vienā un tajā pašā valstī, pat ja šos produktus tirgojat ar dažādiem komercnosaukumiem. Ar datu pārvaldību saistītu vai komerciālu iemeslu dēļ jūs varat vienam un tam pašam maisījumam piešķirt vairāk nekā vienu UFI. Tādā gadījumā katram produktam būs savs UFI, pat ja to sastāvā būs viens un tas pats maisījums.

Neatkarīgi no izvēlētās pieejas ir svarīgi paziņot pareizo UFI toksikoloģijas centriem katrā attiecīgajā tirgus teritorijā, lai neatliekamās medicīniskās palīdzības sniedzēji var nepārprotami identificēt produktu.

VAI VAR PIEŠKIRT UFI NEBĪSTAMIEM MAISĪJUMIEM?

Jums varētu būt noderīgi piešķirt UFI nebīstamiem maisījumam vai maisījumiem, kas klasificēti kā bīstami tikai videi.

Brīvprātīga UFI norāde uz šādus maisījumus saturošu galaproduktu etiķetēm **palīdzētu toksikoloģijas centriem**, jo neatkarīgi no klasifikācijas informācija par ikvienu produktu, par kuru izsaukuma gadījumā tiek paziņots toksikoloģijas centram, ļauj medicīniskās palīdzības sniedzējiem sniegt kompetentākus ieteikumus.

Attiecībā uz maisījumiem maisījumos varbūt jūs vēlaties aizsargāt ar UFI savu konfidenciālo komercinformāciju, ziņojot par maisījumu **piegādes ķēdē**. UFI norādīšana uz etiķetes nav obligāta, bet tas ir jāpaziņo toksikoloģijas centriem, lai tie var sasaistīt maisījumu maisījumā ar attiecīgo informāciju.

VAI UFI VIENMĒR JĀNORĀDA UZ ETIĶETES?

UFI jābūt uzdrukātam uz visu to produktu etiķetēm, kas satur bīstamus maisījumus, vai piestiprinātam pie tām. Ja produkti nav marķēti kā, piemēram, daži produkti, ko izmanto rūpnieciskos objektos, drošības datu lapā var norādīt UFI.

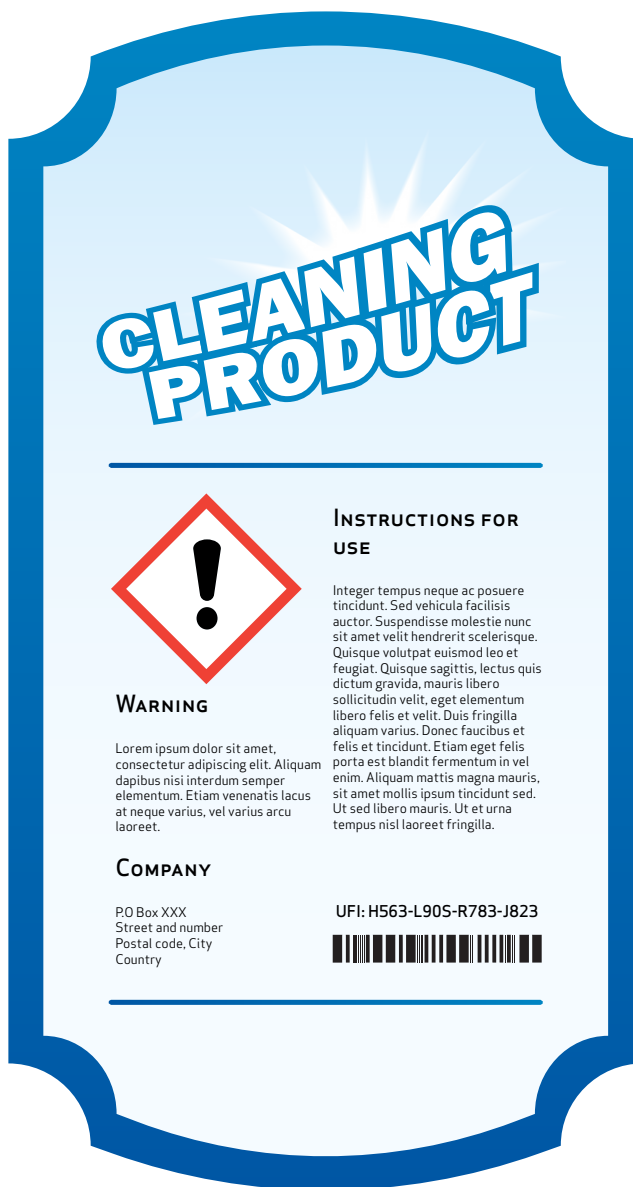
KĀDI IR NOTEIKUMI UFI KODA NORĀDĪŠANAI UZ ETIĶETES?

Aiz akronīma "UFI" (kas ir vienāds visās ES valodās un alfabētos un nav jātulko), kas jāraksta ar lielajiem burtiem, jābūt norādītam 16 rakstzīmju burtciparu kodam. Kods ir sadalīts četros blokos, kas atdalīti ar defisi. Lai gan nav noteiktas īpašas prasības, piemēram, attiecībā uz fonta veidu vai lielumu, UFI uz produkta etiķetes jābūt skaidri redzamam un salasāmam. Ņemot vērā etiķešu atšķirīgos izmērus un citas prasības par marķējuma elementiem, kas jāizvieto uz etiķetēm, UFI ir jānovieto tā, lai to ir viegli atrast (piemēram, svītrkoda vai bīstamības piktogrammu tuvumā). Būtībā jums ir jānosaka, kā visefektīvāk uzdrukāt vai piestiprināt UFI, lai atvieglotu tā paziņošanu toksikoloģijas centriem.

LĪDZ KURAM LAIKAM UFI JĀBŪT NORĀDĪTAM UZ ETIĶETES?

Attiecībā uz privātai lietošanai paredzētiem maisījumiem jūsu uzņēmumam būs pienākums līdz **2020. gada 1. janvārim** paziņot UFI un citu produkta informāciju jaunajā saskaņotajā formātā. Par profesionālai lietošanai paredzētiem maisījumiem būs jāpaziņo līdz **2021. gada 1. janvārim**, bet par rūpnieciskai lietošanai paredzētiem maisījumiem — tikai līdz **2024. gada 1. janvārim**. Attiecībā uz maisījumiem, kas jau laisti tirgū, atbilstība prasībām jānodrošina līdz pārejas perioda beigām, t. i., līdz **2025. gada 1. janvārim** uz visu attiecīgo tirgū laisto produktu etiķetēm jābūt norādītam UFI.

Uzņēmumiem jābūt gataviem norādīt UFI uz etiķetēm pirms termiņa, līdz kuram produkta informācija jāiesniedz toksikoloģijas centriem. Praksē tas nozīmē, ka jūsu uzņēmumam ir rūpīgi jāieplāno UFI ģenerēšana un attiecīgo produktu etiķešu drukāšana, turklāt uzņēmums to var izdarīt pirms attiecīgajiem iesniegšanas termiņiem kaut vai šodien.

Produkta etiķetes paraugs, uz kura skaidri redzams produkta UFI kods.

Jautājumi un atbildes un atbalsts:
<https://poisoncentres.echa.europa.eu/>

Tīmekļa semināri:
<https://echa.europa.eu/support/training-material/webinars>

Valstu palīdzības dienesti:
<https://echa.europa.eu/lv/support/helpdesks>